

PHÁT TRIỂN CƠ SỞ VẬT CHẤT CHO TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI CĂN BẢN, TOÀN DIỆN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

Nhận bài:

06 – 07 – 2015

Chấp nhận đăng:

30 – 11 – 2015

<http://jshe.ued.udn.vn/>

Trần Xuân Bách

Tóm tắt: Các trường đại học sư phạm là “cổ máy cái” của hệ thống giáo dục mầm non và phổ thông trong việc thực hiện những định hướng đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục. Việc nghiên cứu đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị đào tạo cho Trường Đại học Sư phạm là đặc biệt quan trọng trong đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo sau năm 2015, chuẩn bị nguồn lực nhằm phục vụ tốt cho công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên thực hiện đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông sau năm 2015. Cơ sở vật chất, trang thiết bị góp phần nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm của giáo viên, góp phần đổi mới PPDH theo hướng tích cực hóa các hoạt động của người học. Đặc biệt, thông qua các phòng học có thiết bị hiện đại, GV đại học sẽ được tập huấn về các PPDH tích cực, kỹ năng sử dụng thiết bị hiện đại vào dạy học đại học.

Từ khóa: cơ sở vật chất; đổi mới; căn bản; toàn diện; sư phạm.

1. Đặt vấn đề

Trong Nghị quyết 29/NQ-TW “*về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*” [1] có 2 vấn đề đáng lưu ý là chuyển từ giáo dục chủ yếu là truyền thụ kiến thức sang giáo dục phát triển nhân cách, năng lực và xây dựng một nền giáo dục mở, học tập suốt đời gắn với xây dựng xã hội học tập, phát triển giáo dục “điện tử” [3]. Các trường đại học sư phạm là “*cổ máy cái*” trong hệ thống giáo dục mầm non và phổ thông trong việc thực hiện những định hướng trên. Vì vậy, chính sách đầu tư về cơ sở vật chất và trang thiết bị đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo trong các trường sư phạm là một vấn đề cần đặc biệt quan tâm trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung

2.1. Sự cần thiết phải đầu tư cơ sở vật chất

trang thiết bị

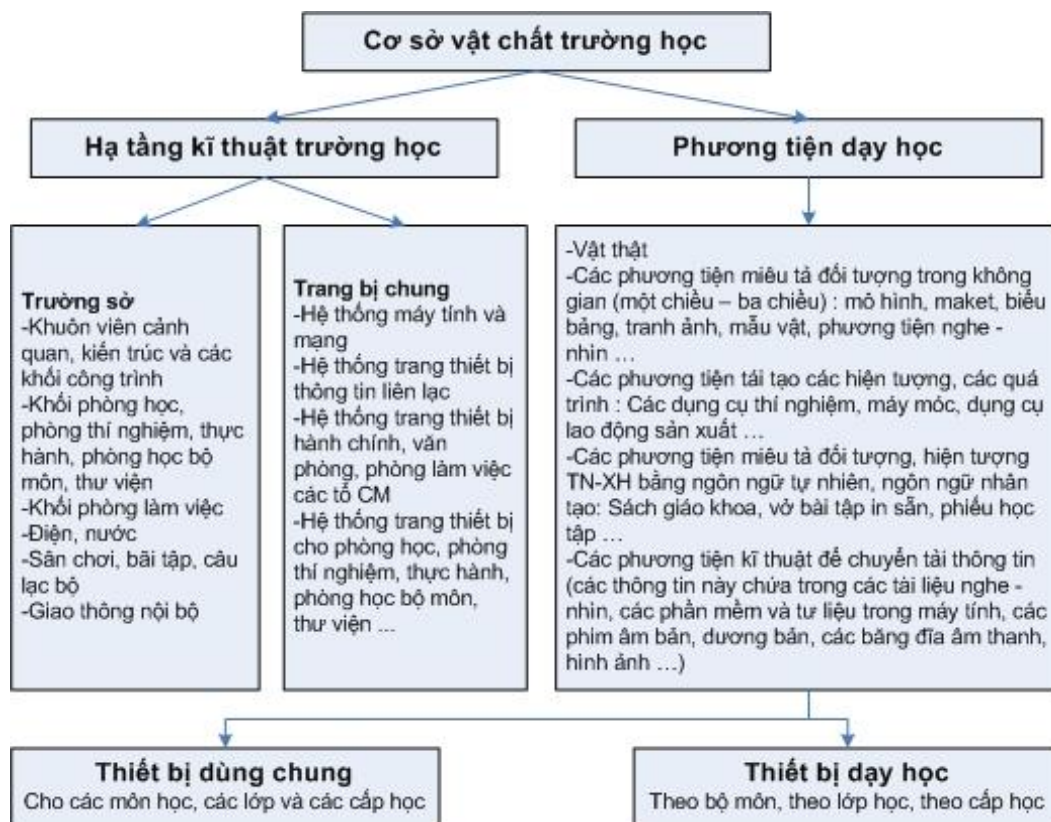
Để đổi mới mô hình đào tạo đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo sau năm 2015, cần chuẩn bị đủ nguồn lực phục vụ cho công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên thực hiện đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông sau năm 2015. Muốn tập trung đầu tư trọng điểm cho lĩnh vực đổi mới PPDH, thì cần phải đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại. Hệ thống cơ sở vật chất trường học của một nhà trường được phân nhóm như Hình 1.

* Liên hệ tác giả

Trần Xuân Bách

Trường Đại học Sư phạm, Đại học Đà Nẵng

Email: txbach63@gmail.com

Hình 1. Cơ sở vật chất trường học

Về cơ sở vật chất, nhà trường trong bối cảnh hiện nay rất cần có một cơ sở vật chất đầy đủ hơn. Trường đại học sư phạm phải có diện tích đất đủ lớn để tạo cảnh quan sư phạm thoáng đãng, sạch đẹp và văn minh. Nhà trường cần có hệ thống phòng học phù hợp với công năng dạy học như: dạy lý thuyết, dạy thực hành và thực tập các kỹ năng. Mỗi trường phải có những địa điểm như hội trường, nhà đa năng, sân bãi thể thao cho các hoạt động nhằm phát triển các kỹ năng mềm như: văn hóa, văn nghệ, TDTT và các hoạt động ngoại khóa khác, đồng thời các trường cũng cần có hệ thống dịch vụ hoàn chỉnh để phục vụ nhu cầu học tập, giải trí và sinh hoạt của sinh viên như: thư viện hiện đại, KTX, các câu lạc bộ và hệ thống hạ tầng CNTT.

Về trang thiết bị, nhà trường cần xây dựng các phòng học đổi mới phương pháp dạy học ở đại học sư phạm, nhằm đổi mới PPDH ở đại học và đổi mới phương pháp đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Phòng học sẽ là nơi tạo ra môi trường học tập năng động, linh hoạt, thay đổi cách dạy và cách học ở đại học; giúp cho giáo viên đại học sử dụng thuận tiện các hình thức dạy học tích cực, phối hợp tổ chức học tập cá nhân và học tập hợp tác; tạo ra sự liên kết giữa các trường đại học sư phạm trong công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên; giúp giáo viên có các công cụ, phương tiện đánh giá được thường xuyên quá trình học tập của sinh viên chính xác, khách quan, làm thay đổi quan niệm học để thi sang thi để học.

Việc đầu tư trang thiết bị hiện đại, xây dựng các phòng nghiên cứu phương pháp dạy học ở phổ thông còn nhằm tạo ra môi trường học tập và nghiên cứu về phương pháp dạy học ở phổ thông cho sinh viên; giúp sinh viên sư phạm có được những năng lực cần thiết: năng lực tiếp cận chương trình và xây dựng kế hoạch bài học; năng lực tổ chức điều khiển hoạt động học tập ở trường phổ thông; năng lực hợp tác và năng lực đánh

giáo; rèn luyện kỹ năng sử dụng thiết bị hiện đại vào dạy học phổ thông; tạo ra sự liên kết giữa trường đại học sư phạm với các trường phổ thông, mầm non trong công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên.

Đầu tư trang thiết bị xây dựng các phòng học đại trà nhằm hoàn thiện phòng học ở các giảng đường, đảm bảo những thiết bị dạy học tối thiểu cho các lớp học như thiết bị trình chiếu, máy tính, ánh sáng và âm thanh.

2.2. Thực trạng việc đầu tư cơ sở vật chất trang thiết bị ở Trường Đại học Sư phạm – Đại học Đà Nẵng

Trường Đại học Sư phạm – ĐHDN có tổng diện tích: 46.647m² với 98 phòng học lý thuyết, 24 phòng thí nghiệm, thực hành, 08 phòng máy tính có 470 máy tính phục vụ học tập và nghiên cứu khoa học cho sinh viên (120 máy nối mạng Internet phục vụ học và thi trắc nghiệm); Nhà tập Đa năng: 2.000m² để phục vụ các hoạt động TDTT; Nhà Hiệu bộ 3 tầng với đầy đủ trang thiết bị để phục vụ công tác quản lý, điều hành hoạt động chung của Trường.

Với cơ sở vật chất như trên so với tổng quy mô sinh viên hệ chính quy toàn Trường là gần 6.400 sinh viên chính quy, hơn 600 học viên cao học và hàng trăm học viên của các khóa bồi dưỡng nhà giáo và cán bộ quản lý thì rất khó khăn để thực hiện nhiệm vụ dạy học theo hướng đổi mới [4].

Do quy định 40% nguồn học phí thu được dùng để thực hiện lộ trình tăng lương của Nhà nước nên trong những năm gần đây kinh phí đầu tư cho cơ sở vật chất bị giảm sút đáng kể. Mỗi năm, Nhà trường chỉ có thể trích ra từ 3 tỷ đến 4 tỷ đồng/năm chi cho cơ sở vật chất và trang thiết bị. Kinh phí này chỉ đủ cho việc sửa chữa chống xuống cấp, thay thế cơ sở vật chất trang thiết bị hiện có. Còn việc xây dựng mới và trang bị thì không thể thực hiện được.

Nhận thấy những bất cập này, trong 2 năm gần đây, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có chủ trương đầu tư cho chương trình mục tiêu phát triển trường sư phạm. Nhờ vậy, Trường Đại học Sư phạm – ĐHDN mới được đầu tư kinh phí để sửa chữa các khu nhà học và một số phòng thiết bị dùng chung và đổi mới phương pháp giảng dạy với nguồn kinh phí gần 20 tỷ đồng.

Tuy nhiên, hiện nay Trường Đại học Sư phạm – ĐHDN vẫn còn nhiều khó khăn về cơ sở vật chất, trang thiết bị:

- Trường vẫn còn 8 dãy nhà cấp 4 lợp tôn được xây dựng cách đây từ 30 – 40 năm vẫn phải sử dụng làm phòng học dẫn đến tình trạng trời mưa thì ồn, trời nắng thì nóng, ảnh hưởng lớn đến việc dạy và học.

- Số lượng phòng học để có thể triển khai việc dạy học theo hướng hình thành kỹ năng chưa có, nếu triển khai ở lớp học bình thường thì lớp khác không thể học được.

- Nhà đa năng, sân bãi, hội trường không đủ để triển khai các hoạt động tăng cường kỹ năng mềm cho sinh viên sư phạm.

- Trang thiết bị phục vụ cho giáo dục “điện tử” cũng như đổi mới phương pháp dạy học và nghiên cứu thực hành sư phạm chưa có.

2.3. Giải pháp đầu tư cơ sở vật chất cho Trường Đại học Sư phạm – ĐHDN

Trên cơ sở quy hoạch đã được phê duyệt, Trường Đại học Sư phạm đề xuất nhóm đầu tư cơ sở vật chất trang thiết bị, cụ thể như sau:

Nhóm giải pháp quy hoạch cơ sở vật chất là một trong số giải pháp thực hiện đổi mới giáo dục mà Nghị quyết 29/NQ-TW đã đề ra trong đó nhấn mạnh đến đầu tư cơ sở vật chất trang thiết bị theo quan điểm: “Nhà nước tập trung đầu tư xây dựng một số trường đại học, ngành đào tạo trọng điểm, trường đại học sư phạm”; “Nhà nước giữ vai trò chủ đạo trong đầu tư phát triển giáo dục và đào tạo, chú trọng nâng cao hiệu quả sử dụng vốn trong đầu tư, đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, đúng mục đích, phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước”. Cụ thể là:

- Nhà nước tập trung đầu tư xây dựng cơ sở vật chất một số trường đại học, ngành đào tạo trọng điểm, trường sư phạm.

- Tập trung đầu tư hạ tầng công nghệ thông tin của các trường đại học, nâng cao ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và học tập, lấy trọng tâm là thư viện, tạo lập hệ thống thư viện dùng chung, chia sẻ dữ liệu trong hệ thống. Xây dựng một số thư viện trung tâm thuộc các khối ngành.

- Xây dựng một số phòng thí nghiệm trọng điểm ở một số trường đại học để hình thành những trung tâm nghiên cứu khoa học và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; xây dựng hệ thống các xưởng, trạm thực

hành nhằm nâng cao tay nghề, kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên [2].

Nhóm phát triển hạ tầng kỹ thuật trường học, Nhà trường cần xây dựng tòa nhà đa năng 9 tầng tại khu B4 thay cho 7 tòa nhà cấp 4 để có những phòng học cách âm, có thể tổ chức thực hiện việc dạy học theo hướng hình thành năng lực, đồng thời phá bỏ các nhà cấp 4 để tạo cảnh quan sư phạm; xây dựng nhà đa năng khung kết cấu thép tại khu sân thể thao để kết hợp tổ chức các hoạt động nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên sư phạm; xây dựng sân vận động cỏ nhân tạo phục vụ cho các hoạt động thể thao sinh viên; xây dựng tòa nhà A6 có chiều cao 5 tầng và trang thiết bị hiện đại để thực hiện nhiệm vụ bồi dưỡng giáo viên và cán bộ quản lý giáo dục phục vụ cho đổi mới chương trình và sách giáo khoa sau năm 2015.

Nhóm đầu tư trang thiết bị dùng chung, Nhà trường cần hoàn thiện hệ thống mạng và máy tính đủ mạnh để có thể triển khai các hoạt động học tập qua mạng, hệ thống trao đổi thông tin như: hệ thống mạng, máy chủ, wifi...; đầu tư kết nối hệ thống thư viện điện tử giữa các trường sư phạm trọng điểm; đầu tư thiết bị xây dựng các phòng học đổi mới phương pháp dạy học ở đại học sư phạm; đầu tư thiết bị xây dựng các phòng nghiên cứu phương pháp dạy học ở phổ thông (kể cả đầu tư cho các trường thực hành vệ tinh); đầu tư thiết bị xây dựng các phòng học đại trà.

Nhóm xây dựng và tăng cường thiết bị cho các phòng thí nghiệm ở các khoa như: Vật lý, Hoá học, Sinh – Môi trường, Địa lý để hình thành những nhóm nghiên cứu khoa học và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao; xây dựng hệ thống các xưởng, trạm thực hành nhằm nâng cao tay nghề, kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên của Nhà trường.

Nếu có một giải pháp đầu tư một cách đồng bộ cho Trường Đại học Sư phạm sẽ đạt được hiệu quả như sau:

- Giải quyết các vấn đề còn bất cập về cơ sở vật chất và huy động các nguồn lực bổ sung, hoàn chỉnh đáp ứng kịp thời nhu cầu cơ sở vật chất cho Trường trong việc triển khai hoạt động đào tạo và nghiên cứu khoa học.

- Góp phần chuẩn bị tốt nguồn lực nhằm phục vụ cho công tác đào tạo, đào tạo lại và bồi dưỡng giáo viên thực hiện đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ

thông sau 2015. Từ năm học 2014-2015, hàng năm có hàng nghìn sinh viên sư phạm tốt nghiệp tại ĐHSP - ĐHDN sẽ được cung cấp những kiến thức, kỹ năng sư phạm cần thiết đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục sau năm 2015, đặc biệt thông qua các phòng học nghiên cứu PPDH ở phổ thông sinh viên nắm được về đổi mới chương trình và SGK phổ thông sau 2015, rèn luyện kỹ năng sử dụng thiết bị hiện đại vào dạy học phổ thông.

- Trường sẽ tập huấn cho hàng nghìn lượt giáo viên phổ thông (bậc Mầm non, Tiểu học, THCS, THPT) của các tỉnh khu vực duyên hải miền Trung và Tây Nguyên về đổi mới chương trình và SGK phổ thông, đặc biệt thông qua các phòng học có thiết bị hiện đại GV phổ thông sẽ được tập huấn về các PPDH tích cực, kỹ năng sử dụng thiết bị hiện đại vào dạy học phổ thông.

- Góp phần đào tạo lại đội ngũ giáo viên đại học đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục sau năm 2015, bảo đảm tính ổn định lâu dài trong hoạt động đào tạo của Nhà trường. Nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng sư phạm của giáo viên, góp phần đổi mới PPDH ở đại học theo hướng tích cực hóa các hoạt động của người học. Đặc biệt thông qua các phòng học có thiết bị hiện đại GV đại học sẽ được tập huấn về các PPDH tích cực, kỹ năng sử dụng thiết bị hiện đại vào dạy học đại học.

3. Kết luận

Việc đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị đào tạo cho Trường Đại học Sư phạm – Đại học Đà Nẵng phục vụ đổi mới chương trình và sách giáo khoa phổ thông sau năm 2015 là cần thiết nhằm đổi mới mô hình đào tạo đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo sau năm 2015, chuẩn bị nguồn lực nhằm phục vụ tốt cho công tác đào tạo và bồi dưỡng giáo viên thực hiện đổi mới chương trình và SGK phổ thông sau năm 2015. Việc đầu tư này chỉ có được từ chủ trương và chính sách lớn của Đảng, Chính phủ và Bộ Giáo dục và Đào tạo bằng nguồn kinh phí từ ngân sách theo chương trình mục tiêu quốc gia./.

Tài liệu tham khảo

[1] Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết 29/NQ-TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu CNH, HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế".

- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), Hỏi đáp về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, NXB Giáo dục, Hà Nội.
- [3] Vũ Ngọc Hoàng (2012), Một số ý kiến về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Tạp chí Lý luận chính trị số 10-2012.
- [4] Trường ĐHSP – ĐHQĐHN (2013), Đề án vị trí việc làm.

DEVELOPING MATERIAL FACILITIES FOR THE UNIVERSITY OF EDUCATION TO MEET THE REQUIREMENTS OF BASIC AND COMPREHENSIVE INNOVATION IN EDUCATION AND TRAINING

Abstract: Universities of education are “mainframes” for the systems of pre-school and general education in implementing the orientations for innovating education basically and comprehensively. Thus it is of great importance to research the investment in material facilities and equipment for training at University of Education in order to meet the requirements of basic and comprehensive innovation in education and training after the year 2015 and to prepare resources for the efficient training and professional development of the teaching staff who are to undertake reforms in teaching programs and textbooks after 2015. The material facilities and equipment contribute to the enhancement of teachers’ professional capacities and pedagogical skills, which helps renew teaching methods in such way that activate learners’ activities. Especially, assisted by rooms installed with modern equipment, university teachers have chances to be trained in positive teaching methods and skills in using modern equipment in their teaching

Key words: material facilities; innovation; basic; comprehensive; pedagogy